

Universitātes avīze

Pirmdiena, 1994. gada 11. februārī. Nr. 10. Maksā 5 santimus.

KARNEVĀLA VIESI KOPĀ AR LMA rektoru prof. Vilhelmu Purvīti 2. rindā 6. no kreisās, pedagogiem Gustavu Šķilteru 3. no kreisās un Valdemāru Toni (augšā, priekšpēdējā rindā 6. no labās). Par maskošānās kāri vēl 2., 8. un 9. lappusē.

Numurā izmantoti TEŅA NIGUĻA foto

NO 10. LĪDZ 17. FEBRUĀRIM – LU 53. ZINĀTNISKĀ KONFERENCE

LU zinātņu prorektors R. Kondratovičs konferenci raksturoja kā Universitātes zinātniskā potenciāla gada parādi:

“Daudzi mācībspēki šādi ir spiesti sagatavot savus gada darbus nodošanai atklātībā, kas

citādi iegultu arhīvu plauktos. Tā arī ir liela pārbaude studentiem, kuri ar saviem pētījumiem nonāk akadēmiskās auditorijas priekšā.”

(Turpinājums 9. lappusē)

INDIJAS PASAKA

Šivas sieva Durga – svētku galvenā atzibldne

Citējot ceļojuma ceļvedi, jāsaka: Ja jūs jautājat, cik bieži Indijā svin svētkus, var atbildēt — 360 dienas gadā. Vidēji vieni svētki dienā. Tā kā, ja būsiet šai zemē pietiekami ilgi, noteikti pieredzēsiet kādus svētkus." Citējot sevi, jāsaka, ka indiešu svētki ir tik gari, ka, izbraucot tiem cauri ar vienu Latvijas mikroautobusu, var tikai paostīt viraka piekūpināto atmosfēru, bet drēbes ar šo dvaku nepiesūcas. Tu vēl esi pats — eiropietis, kurš naktī pabijis pasakā.

Dussera ir festivāls — svētki, kuru laikā svin divas uzvaras. Pirmā — Durgas, kura ir hinduistu radišanas un iznīcības dieva Šivas sieva un tu-vākā līdzgaitniece, viņas uzvaru pār bifelveidīgo dēmonu Mahiśasura. Šie ir svētki, godinot Dievieti kā visu māti un sievišķā neuzveicamo spēku. Sieviete spēj to, ko nav paveicis vīrietis.

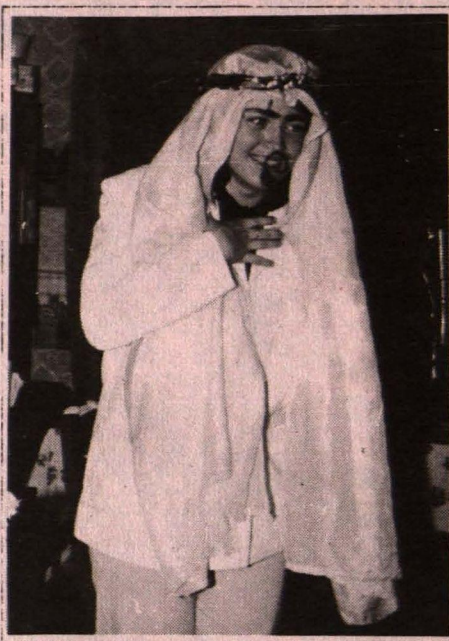
Otra ir Ramas uzvara. Rama ir dievu karalis, dieva Višna reinkarnācija. Viņš reiz uzvarējis desmitgalvaino Ravanu. Deviņas dienas tiek stāstītas un dramatizētas leģendas par šo cīņu, bet desmitajā dienā Ravanas tēls, kuram blakus ir arī viņa dēls un brālis, tiek sadedzināts.

Ļaunums uzvarēts un labā spēku valdīšana uz zemes nodrošināta vēl vienu gadu.

(Turpinājums 12. lappusē)

PIE BĀBELES TORŅA jeb

"UA" REDAKCIJAS KARNEVĀLS

ZIEMASSVĒTKU KAUVAS 1916. UN 1917. GADĀ

1916. gada rudenī 8. strēlnieku un rezerves bataljonu skaitliski papildināja un pārveidoja par pulkiem. Rīgas frontē bija iestājies pozīciju karš. 1916. gada 23. decembrī (pēc vecā stila) jeb 5. janvārī (pēc jaunā stila) strēlniekus raidīja uzbrukumā Maztīreļa purva apkārtnē, t.s. Ziemassvētku kaujās. Operāciju plāns saucās "Jelgavas operācija", bet nosaukums bija maldinošs, jo cara armijas ģenerāļiem nebija nodoms ieņemt Jelgavu un atbrīvot Kurzemi. Strēlnieki cīnījās varonīgi, bet cieta lielus zaudējumus. Ziemassvētku kaujās un sekojošā vāciešu pretuzbrukumā no 1917. gada 10. janvāra līdz 21. janvārim (23. janvāra līdz 4. februārim) ir aprēķināts, ka strēlnieku pulki zaudējuši vairāk nekā 2000 kritušus un 7000 ievainotus un bez vēsts pazudušus kaņavīrus.

Iegūtais mazais zemes stūrītis — Ložmetējkalns — neveicināja Kurzemes atbrīvošanu un Vācijas sakāvi. Kauju rezultātā strēlniekos pieauga naidis pret carisko Krieviju un cara 12. armijas virsniecību, kas sūtīja latviešus nesagatavotos pretuzbrukumos. Šinīs kaujās smagi ievainoja kapt. Frīdrihu Briedi, 1. Daugavgrīvas pulka bataljona komandieri (lode sadragāja viņa elkoņa kaulu) un 4. Vidzemes pulka bataljona komandieri kapt. Edvīnu Medni (lode caursāva viņa aci). Abi viņi bija drošsirdīgi virsnieki, kas gāja sava bataljona priekšgalā. Aleksandrs Grīns un Edvīns Mednis (abi lettoņi) ir aprakstījuši šīs kaujas savos literāros darbos.

Jau kopš 1915. gada latviešu strēlnieki pielietoja Fr. Brieža izstrādāto uzbrukuma taktiku. Proti, naktī bez artilērijas uguns sagatavošanas, strēlnieki pa iepriekš izgrieztām ejām pārvarēja vāciešu dzeloņstieplju aizžogojumu un pārsteiguma triecienā ieņēma vāciešu pozīcijas. Arī Ziemassvētku kaujās tika pielietota šī Fr. Brieža taktika. Pirms tām strēlniekus sadalīja 2 brigādēs. Katrā brigādē bija 4 strēlnieku pulki. 1. brigāde, kuņas priekšgalā atradās Fr. Brieža bataljons, pēkšņā uzbrukumā, dziļā sniegā un salā, ieņēma Mangaļu mežsaimniecību un vēlāk Skangaļus. 2. brigādes priekšgalā bija pulkv. K. Goppers ar savu 7. Bauskas pulku. Tā uzbruka pāri aizsalušajam Maztīreļa purvam, netālu no Ložmetējkalna, ieņēma vācu nocietinājumus un aizgāja tālu frontes aizmugurē, līdz Lielupei. Bet 2. brigādes 5. Zemgales pulku, kuņu komandēja plkv. Jukums Vācietis, pie dzeloņdrātīm apturēja vāciešu ložmetējgunis un tas noasiņoja "friču" tranšeju priekšā.

Pirmās kauju dienas beigās neierādās apsoltie palīgspēki, lai latviešu kaņavīri varētu frontes pārrāvumu palielināt un doties uz Jelgavas pusi, jo krievu ģenerāļi nebija plānojuši tik plašu uzbrukumu. 1. brigāde 23. decembra vakarā atgriezās izejpozīcijās. Tieši Ziemassvētku dienā 25. decembrī, pēc nodziedātās "Klusa nakts, svēta nakts", 2. brigāde kopā ar sībiešu vienībām no aizmugures triecienā ieņēma stipri nocietināto Ložmetējkalnu, saņemot 900 gūstekņus un

daudz trofeju, to skaitā 32 lielgabalus.

1917. gada 10. janvārī vācieši sāka lielu pretuzbrukumu, lai atgūtu šinī frontes iecirkni zaudētos ierakumus. Vācieši piespieda krievu cara pulkus bēgt un, sekojot tiem, laužtos uz Rīgu. Turpmākās dienās ar latviešu kaņavīru izmisuma pilnu cīņu tika nosargāts Ložmetējkalns un ceļš uz Rīgu. Strēlnieku zaudējumi bija briesmīgi. Vairākos pulkos ierindā palika tikai daži simti strēlnieku un mazāk nekā puse virsnieku.

Rakstā pieminēto strēlnieku virsnieku likteņgaitas.

**Plkv. Frīdrihs Briedis arestēts un spīdzināts Maskavā. Viņu nošāvis komi-sārs Liepiņlauzis 1918. gada naktī uz 28. augustu. Apraksts ārpus Maskavas. Apbalvots ar LKO visām trīs šķirām.*

**Gen. Kārlis Goppers. LKOK. Latvijas skautu prezidents. Arestēts 30. IX 1940. Atrasts nogalināts ar diviem šāvieniem pakausī Ulbrokas mežā 27. IV 1944.*

**Kapt. Aleksandrs (Jēkabs) Grīns. LKOK. Deportēts no Litenes nometnes 14. VI 1941. Miris izsūtījumā Astrachanā 25. XII 1941.*

**Plkv.-ltn. Edvīns Mednis. LKOK. Devies trimdā. Miris Ņujorkā 2. VI 1967.*

**Plkv. Jukums Vācietis. Par varonību cīņās pie Mazās Juglas (1917) apbalvots ar Zelta zobenu un sv. Juŗa krustu. Pārgājis padomju pusē un ar sarkaniem strēlniekiem atbalstījis boļševiku varas nodibināšanas Krievijā. Pirmais Sarkanās armijas virspavēlnieks. Nošauts 1938. gadā, t.i., miris "valsts nāvē".*

GUNĀRS CIMBULIS

Redakcijas piebilde:

Rakstā saglabāta autora ortogrāfija

KAS NOTICIS PIRMS VAIRĀK NEKĀ 70 GADIEM

Apvienības "Mūsu zeme" rīkotās Latvijas de iure svīnības 26. janvārī LU Lielajā aulā šogad.

Aleksandra Čaka un pulkveža Vācieša sprediķi Piņņu baznīcā runā Eduards Pāvuls.

Vakarā piedalījās arī maestro Haralds Mednis un solists Uldis Leiškāns.

Laikam gan neviens nevarēs noliegt, ka šobrīd strauji veidojas un aizvien paplašinās sadarbība starp Latvijas un ārvalstu zinātniekiem. Līdz ar to rodas iespēja labāk iepazīt dažādas pasaules valstis, to ikdienas un attīstības īpatnības.

Par saviem iespaidiem, apmeklējot vairākas ārvalstis, to skaitā arī tālo un eksotisko Japānu, stāsta LU Fizikas un matemātikas zinātnu doktors RŪSIŅŠ FREIVALDS.

JAPĀNA NAV NEMAZ TIK TĀLU

— No LU bijām divi cilvēki — profesors Jānis Bārzdiņš un es. No Rīgas izbraucām pagājušā gada 30. oktobrī, caur Frankfurti, Losandželosu un Jaunmeksiku, tālāk uz Paloalto — netālu no Sanfrancisko — kur notika pirmā konference. Pēc tam braucām uz Japānu, kur arī notika konference trīs dienu garumā un vēl desmit dienas pabijām dažādās Japānas universitātēs. No Japānas braucām uz Ameriku un tūlīt tālāk uz Eiropu. Profesors Bārzdiņš atgriezās Rīgā, bet es piedalījos vēl trešajā konferencē, kas notika Vācijas dienvidaustrumos, Dagštūles pili.

— *Kāda bija konferenču tematika?*

— Konferencēm, kas notika ASV un Japānā, tematika bija informātikas pamati. Tāda pati bija arī konferencei, kas notika Vācijā, bet skatot to vēl šaurāk — induktīvā izveduma teorija, tas ir programmas jeb algoritma rekonstruēšana pēc atsevišķiem piemēriem. Finansiālu pabalstu saņēmumu no Sorosa fonda, kas gan nenosedza visus ceļa izdevumus, palīdzēja ārvalstu kolēģi, piemēram, japāņu kolēģi man un profesoram Bārzdiņam nokārtoja iespēju lasīt lekcijas dažādās Japānas universitātēs un maksāja mums t. s. dienasnaudu, kas ļāva segt lielāko daļu izdevumu.

— *Kā veidojās jūsu kontakti ar Japānas zinātniekiem?*

— Vienā vārdā sakot — pakāpeniski. Vispār sadarbības veidošanās ir lēns process, sākuma posmā tajā nākas ieguldīt ļoti daudz darba, *vienkārši reķinoties ar to, ka rezultāts būs vēlāk.* Pēc viena kopīga darba nāk otrs, trešais, un tā kontakti pamazām iet dziļumā. Man jau diezgan sen bija vēlēšanās, lai Latvijas un Japānas zinātnieku sadarbība būtu ne tikai teorētiska, bet arī tīri praktiska. Šajā ziņā cerības dod Japānas valdības koordinētais projekts par sestās paaudzes datoru izstrādā-

šanu — japāņi gan šādu apzīmējumu nelieto. 1992. gadā beidzās projekts par datoru piektās paaudzes izstrādāšanu, japāņiem tas bija liela mēroga nacionāls projekts, oficiāli nākamais sākās tai dienā, kad beidzās šis. Daļa cilvēku palika tie paši, bet liela daļa nomainījās, tai skaitā visa projekta vadība. Nākamoprojektu japāņi nosauca "Skaitļošana reālā pasaulē" ("Real world computation"). Šī projekta izstrādē tiek iesaistīti zinātnieki no daudzām ārvalstīm, bet iesaistīšanas pakāpe ir ļoti dažāda. Ja piektās paaudzes datoru izstrādāšanā projekta koordinatori centās visu sadarbību sakoncentrēt vienā institūtā, tad tagad, izstrādājot "Real world computation" jeb sestās paaudzes datorus, tika atbalstīta pie projekta strādājošo palikšana viņu jau esošajās darbavietās. *Sadarbībai ar šī projekta ārvalstu partneriem ir ļoti dažādi līmeņi. Tiek gan slēgti līgumi par kādas konkrētas programmas izstrādāšanu, gan arī ir tikai kopīga sadarbība teorijas jautājumos, kā šobrīd mums, kad Japānas kolēģi laiku pa laikam uzaicina nolasīt kādu lekciju, bet ne vairāk. Protams, gribas cerēt, ka drīz nonāksim jau pie līgumiem par praktisku uzdevumu risināšanu. Šobrīd šādām*

cerībām jau ir zināms pamats, tas arī ir šī brauciena rezultāts.

Var teikt, ka Japāna ir reizē ļoti tālu, bet tomēr ne tik tālu, lai nebūtu iespējams kontaktēties.

Datoru programmu izstrādāšana ir ļoti pateicīga sfēra šādiem lietišķiem kontaktiem. Tomēr grūtības, kas mums jāpārvar, lai pierādītu, ka sadarbība ir iespējama, nav noliedza-

mas. Tādēļ iespējama vienīgi pakāpeniska sadarbība, kad rezultāts ir jāgaida ļoti ilgi. Tomēr kontaktiem ar ārvalstu kolēģiem ir liela nozīme, lai mūsu zinātniskais darbs un arī tas, ko varam piedāvāt studentiem, vienmēr būtu pietiekoši augstā līmenī.

— *Pastāstiet varbūt savus spilgtākos iespaidus, kādi jums radās, iepazīstot no Latvijas tik visādā ziņā tālo Japānu.*

— Japānā gan cilvēki no LU ir bijuši, bet tomēr šī valsts līdz šim nav plaši apmeklēta un ļoti pazīstama. Un Japānu nu noteikti katrs uztver citādāk.

Japāna manā uztverē ir ne vien cita kultūra, bet, es gribētu teikt, pat cita civilizācija. Man negribētos runāt par to, kas Latvijai un Japānai ir atšķirīgs — tāda ir ļoti daudz — un arī ne par to, kas ir kopīgs. Man šis bija trešais brauciens uz Japānu, pirmais bija 1990. gadā, otrs — garākais — 1992. gadā. Vienmēr esmu braucis pēc japāņu kolēģu ielūguma un ar viņu finansiālu atbalstu. Esmu diezgan daudz bijis dažādās ārvalstīs, un man vienmēr ir gribējies ikvienu no šīm valstīm izvērtēt pēc principa — ko mēs Latvijā varam no tās mācīties.

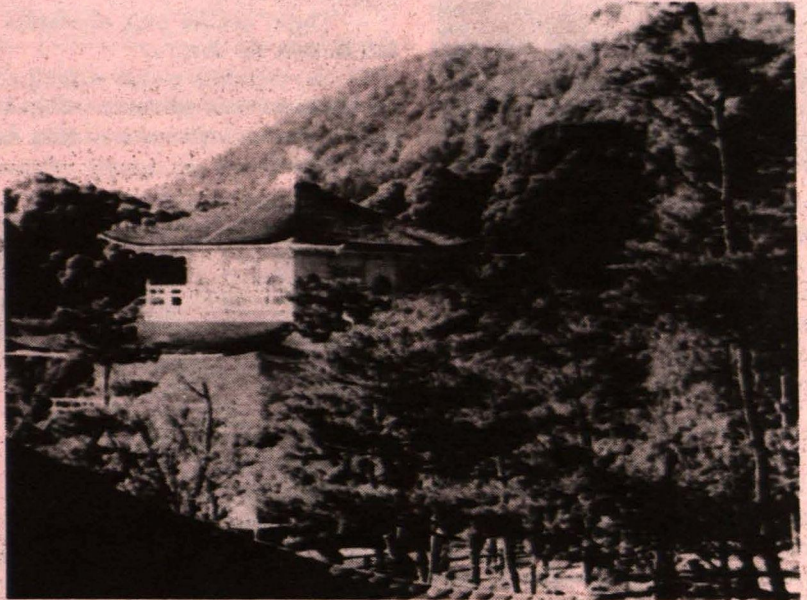
Ja man jāsaka ar vienu teikumu, kas mani visvairāk sajūsmina Japānā, tad tas ir — kā Japāna prata kļūt par modernu, attīstītu valsti pēdējā pusgadsimta laikā.

Ielūkojoties Japānas vēsturē, var redzēt, ka pagājuši vēl tikai divsimt gadi, kopš Japāna vispār sāka ielaist ārzemniekus, bet plašāka cilvēku apmaiņa sākās tikai pēc Otrā Pasaulē kara. Šobrīd japāņi uztraucas par savas kultūras amerikanizāciju, ar to gan saprotot tradicionālās Rietumu kultūras izplatīšanos vispār. Japāņi ir pratuši fantastiski savīt savu un rietumniecisko kultūru, un tagad ir radies kaut kas pilnīgi jauns. Bet interesantākais ir tas, ka nevis ir atmests viss vecais, bet gan vecais ar jauno ir organiski saaudzēti. Veidojot šavu jauno, moderno un rūpniecisko valsti, kura daudzā ziņā pārspēj pat izslavēto ASV, japāņi saskatīja un novērtēja tieši intelekta lomu. Manuprāt, tas arī būtu, ko mēs varam mācīties.

Kāds tad agrāk bija pirmais stereotips, kas Eiropā un Amerikā radās par Japānu? Atbrauc maza grupiņa japāņu ar daudziem fotoaparātiem, visu apkārt citīgi fotografē, visu pieraksta un tad, aizbraucot atpakaļ uz Japānu, restaurē. Japāņi iegādājās visus iespējamus patentus, iepriekš nešķirojot derīgos un nederīgos, tos apstrādājot izrādījās, ka Japāna var piedāvāt plašu dažādu produkciju klāstu, turklāt tieši modernais virziens ir tas, ar ko Japāna var kļūt par bagātu valsti. Runājot par intelekta lomu un tātad zinātņi, es negribētu teikt, ka japāņi vienkārši sāka vairāk naudas ieguldīt jau esošajās zinātnes nozarēs, attīstības un pārveidošanas procesi ir ļoti sarežģīti un nav viegli izprotami, jo vairāk tādēļ, ka tā tomēr ir gluži cita kultūrcivilizācija. Izšķirošais moments noteikti bija tas, ka Japāna tieši savu augsto labklājības līmeni sasniedza, maksimāli izmantojot intelektu. Ja Japāna censtos attīstīt tradicionālos ražošanas veidus — rūpniecību, lauksaimniecību u. tml. — tad tagad mēs to nepazītu kā ekonomiskā brīnuma valsti.

Japānai šobrīd, salīdzinājumā ar Latviju, ir ļoti plaša materiālo līdzekļu bāze, tāpēc var atļauties ieguldīt lielu daudzumu līdzekļu kādā projektā vai programmā un pat īpaši nesekot, kas ar tiem notiek, ievērojot principu, ka kaut kur no ieguldīta-

jiem līdzekļiem noteikti būs kāds labums. Japānā, tāpat kā arī citās attīstītājās valstīs, ir ļoti plaša birokrātiskā sistēma (es negribu šajos vārdos ielikt ne vismazāko nievājuma pakāpi). Kad es jautāju kādam augsta ranga vadītājam Japānas Elektrotehniskajā Nacionālajā laboratorijā (kas ir dibināta 1891. gadā,

lai palīdzētu Japānas industrijas attīstībā), kā tad Japānas industrija izmanto šīs laboratorijas darbu, atbilde bija: "Mani tas neinteresē". Tā varbūt ir ļoti ierēdnieciska atteikums, bet varbūt vienkārši ļoti paļāvīga, jo Elektrotehniskās Nacionālās laboratorijas veiktajam patiešām ir nozīme, tās darbu plaši izmanto. Tātad valsts finanses netiek nelietderīgi izlietas. Bet, tomēr, ja valsts budžets ir pietiekami liels, tad neveidojas gluži tāda ekonomiskā sistēma, ko varētu mēģināt piemērot mūsu apstākļiem šeit, Latvijā.

— *Vai Japānā augstākās izglītības iegūšana ir jāapmaksā studentiem vai to finansē valsts?*

— Nevaru atbildēt precīzi. Skolas izglītība līdz diezgan augstam līmenim ir bez maksas. Par augstāko izglītību japāņu studenti maksā, bet pieejamas ir arī daudzu veidu stipendijas, tā kā rezultātā augstāko izglītību iegūst diezgan daudzi. Japāņu studenti arī brauc studēt uz Ameriku un Eiropu, bet viņiem ir zināmas problēmas ar zinātniskā grāda pielīdzināšanu, tā ka zinātniskos grādus viņi cenšas iegūt Japānā.

Nobeigumā es gribētu pieminēt konferenci, kas noritēja Vācijā. Šajā konferencē piedalījās arī trīs Fizikas

un matemātikas fakultātes studenti — Kalvis Apsītis, Raimonds Simonovskis un Andris Ambainis. Visi trīs studenti ir ar patiešām izcilām zināšanām un vairākkārt ir sevi pārrādījuši matemātikas olimpiādēs, tā ka nav brīnums, ka brauca tieši viņi. Bet iepriekš es biju noorganizējis atklātu konkursu, par kuru studen-

tiem tika paziņots jau ātrāk, lai noskaidrotu, kuri tad tiešām ir tie ziņošākie. Finansiālu atbalstu izdevās saņemt no konferences organizētāju kolēģiem dažādās Vācijas augstskolās.

Šobrīd varu droši teikt, ka Fizikas un matemātikas fakultātē ir ļoti daudz spējīgu studentu. Vairāki mūsu bijušie studenti mācās dažādās ārvalstu augstskolās.

Agrāk reizēm nācās sastapties ar apmēram šādu attieksmi: nu ko tie teorētiski, tie tikai pēta savas teorēmas un praktiska rezultāta nav. Bet pēdējos gados ir noskaidrojies, ka dibinot kontaktus ar kolēģiem ārvalstīs, tieši teorētisko zinātņu sfēru pārstāvjiem ir milzīgas priekšrocības. Un laba teorija ir, tā teikt, "cieta" konvertējama valūta.

MAGDA RIEKSTIŅA

Šoreiz piedāvājam saviem lasītājiem interviju ar 1993./94. mācību gada Adas Lavleiskas prēmijas laureāti ILZI MARKUSU.

— Ilze, pastāsti, lūdzu, kādā specialitātē tu studē?

— Studēju LU Fizikas un matemātikas fakultātes matemātikas novirziena maģistratūras 1. kursā. Pirms tam 5 gadus studēju matemātikas pedagoga specialitātē. Būšu matemātikas maģistrs.

— Man ir izvedojies priekšstats, ka Adas Lavleiskas prēmiju parasti pasniedz kādai studentei par labām sekmēm mācībās, kas saistītas ar programmēšanu. Vai tiešām tā arī ir? Kāds sakars tavām studijām ar programmēšanu?

— Manām studijām nav nekāda sakara ar programmēšanu. Bet jāpiezīmē, ka piešķir prēmiju gan par matemātiku, gan par programmēšanu. Tātad — prin-

cipā var saņemt divas prēmijas. Šogad nezināmu iemeslu dēļ bija tikai viena — un to saņēmu es.

— Cik liela bija šī prēmija?
— 50 lati.
— Vai zināji jau iepriekš par tās saņemšanu? Kā notika šī procedūra?
— Vispirms bija priekšlikuma iesniegšana komisijai. Tas notika decembra sākumā. Pēc tam komisija apsprieda iesniegtās kandidatūras, un dažas dienas pirms programmētāju dienas paziņoja savu lēmumu.
— Kādas bija tavas izjūtas, kad to uzzināji?
— Pirmajā brīdī nejutos isti pelnījusi. Nezinu, kādas vēl bija kandidatūras, bet domāju, ka kāda programmētāja būtu pelnījusi prēmiju vairāk nekā es.
— Kā tev liekas, vai Adas Lavleiskas prēmijas pasniegšana ir nozīmīgs notikums laureātei? Kā tas iespaidoja tavu dzīvi?
— Par prēmijas nozīmi vispār... Sākumā tā vispār nebija naudas prēmija, bet tikai tāds nosaukums, tituls. Kā joko-

dama man kādreiz teica kāda iepriekšējā gada laureāte: "Ballē var tikt par velti!"

— Tagad tai jau ir ne tikai finansiāla, bet arī citāda nozīme. Šogad bija sarosījusies prese un televīzija, tā ka informācija par Programmētāju dienu bija plaša. Agrāk man pat prātā neienāca, ka reklāmai tiešām ir tik liela nozīme. Tagad patikami — darbā uzreiz skatās citādi: direktore pienāk klāt, apsveic, paspiež roku utt.
— Tagad lielākā daļa studentu kaut kur strādā. Ko dari tu?
— Jau vairākus gadus strādāju skolā par matemātikas skolotāju. Šogad pārgāju uz jaunu darbavietu — RTU Āģenskalna koledžu.

VIŅAS BALLĒ VAR TIKT PAR VELTI - VIŅAS PAT LŪDZ IERASTIES

— Vai darbs netraucē studijām?
— Agrāk bija mazliet sarežģītāk, bet tagad nē, jo maģistratūrā lekcijas ir pēc plkst. 15.00. No rīta — skolā, bet pēcpusdienā līdz vēlam vakaram — lekcijās.
— Tad jau tev neatliek daudz brīvā laika?
— Jā, ar to brīvo laiku ir pagrūti...
— Bet tomēr, ko tu dari, ja tas atrodas?
— Dejoju tautas deju ansambli "Riteņnītis". Tas aizņem divus vakarus nedēļā. Patīk adīt. Cenšos iet uz teātra izrādēm.
— Kā tu domā, vai studentam papildus savam tiešajam pienākumam — studijām — jādarbojas arī sabiedriskajā jomā?
— Protams, ka studentam visur jāpiedalās! Citādi viņš būs vienpusīgs un neinteresants. Kas tad cits kaut ko darīs, ja ne studenti?
— Kuri pasniedzēji atstājuši spilgtāko iespaidu?
— Kā liela personība mani iespaidojis doc. Andžāns, pie kura es daudz praktiski strādāju. Arī doc. Mencis, pie kura

klusijos lekcijas metodikā.

— Kāds ir tavs priekšstats par jaunāko studentu paaudzi?
— Maz jau es tos studentus redzu. Spriežot pēc situācijas kopmitnēs, man liekas — tagadējie studenti vairs neprot priecāties, atpūsties. Negribu būt ne-taisna, bet liekas, ka lielāko daļu ne- saista nekas cits kā tikai uzdzīve un stiklu dauzīšana. Smejojies varētu teikt: "Kad mēs bijām jauni..."

Citi saka — vides jaunais iespaids. Bet es domāju — cilvēki paši veido vidi, kurā dzīvo.
— Kur ir tava dzimtā puse?
— Es nāku no Bauskas.
— Kā radās tavs nodoms nākt mācīties uz pedagogiem?
— Jau no bērnu dienām biju izlēmusi, ka būšu skolotāja. Ienāca tāda doma prātā, un viss — izlēmts.
— Ko darīsi pēc studiju beigšanas? Vai iesi atpakaļ uz dzimto pusi?
— Nezinu, vai iešu uz turieni. Vispār, pagaidām cenšos neapgrūtināt sevi ar domām par nākotni. Šajos laikos nekad nevar zināt, kas notiks rīt, kur nu vēl tālākā nākotnē. Vēl gads palicis līdz studiju beigām, un tad jau redzēs.
— Tagad pajautāšu

tevi par to, kas tev patīk? — Gērbties patīk gan ekstravaganti, gan ērti — viss atkarīgs no noskaņojuma. Par mūziku — fonā netraucē jebkura. Visi mūzikas stili patīk vienādi labi. Vispār neesmu nekāda mūzikas un kino fane. Es nekad skolas gados neesmu jūsmojusi par kādu aktieri vai dziedātāju, kā to darijušas citas meitenes.
— Kas tu esi pēc horoskopa?
— Pēc dzimšanas gada — Suns, bet pēc mēneša — Svari.
— Vai ticī tam, ko raksta horoskopos? Cik lielā mērā šāds raksturojums atbilst tev?
— Mazliet esmu tos palasījusi. Lielās līnijās — varētu teikt, ka atbilst manai personībai, bet vispār tas nav nopietni.
— Vai ir kaut kas tāds, kas tev ļoti nepatīk?
— Nepatīk fotografēties.
Ar Ilzi Markusu sarunājusies
ILZE STIKĀNE

— Vai darbs netraucē studijām?

— Agrāk bija mazliet sarežģītāk, bet tagad nē, jo maģistratūrā lekcijas ir pēc plkst. 15.00. No rīta — skolā, bet pēcpusdienā līdz vēlam vakaram — lekcijās.

— Tad jau tev neatliek daudz brīvā laika?

— Jā, ar to brīvo laiku ir pagrūti...

— Bet tomēr, ko tu dari, ja tas atrodas?

— Dejoju tautas deju ansambli "Riteņnītis". Tas aizņem divus vakarus nedēļā. Patīk adīt. Cenšos iet uz teātra izrādēm.

— Kā tu domā, vai studentam papildus savam tiešajam pienākumam — studijām — jādarbojas arī sabiedriskajā jomā?

— Protams, ka studentam visur jāpiedalās! Citādi viņš būs vienpusīgs un neinteresants. Kas tad cits kaut ko darīs, ja ne studenti?

— Kuri pasniedzēji atstājuši spilgtāko iespaidu?

— Kā liela personība mani iespaidojis doc. Andžāns, pie kura es daudz praktiski strādāju. Arī doc. Mencis, pie kura

klusijos lekcijas metodikā.

— Kāds ir tavs priekšstats par jaunāko studentu paaudzi?

— Maz jau es tos studentus redzu. Spriežot pēc situācijas kopmitnēs, man liekas — tagadējie studenti vairs neprot priecāties, atpūsties. Negribu būt ne-taisna, bet liekas, ka lielāko daļu ne- saista nekas cits kā tikai uzdzīve un stiklu dauzīšana. Smejojies varētu teikt: "Kad mēs bijām jauni..."

Citi saka — vides jaunais iespaids. Bet es domāju — cilvēki paši veido vidi, kurā dzīvo.

— Kur ir tava dzimtā puse?

— Es nāku no Bauskas.

— Kā radās tavs nodoms nākt mācīties uz pedagogiem?

— Jau no bērnu dienām biju izlēmusi, ka būšu skolotāja. Ienāca tāda doma prātā, un viss — izlēmts.

— Ko darīsi pēc studiju beigšanas? Vai iesi atpakaļ uz dzimto pusi?

— Nezinu, vai iešu uz turieni. Vispār, pagaidām cenšos neapgrūtināt sevi ar domām par nākotni. Šajos laikos nekad nevar zināt, kas notiks rīt, kur nu vēl tālākā nākotnē. Vēl gads palicis līdz studiju beigām, un tad jau redzēs.

— Tagad pajautāšu

tevi par to, kas tev patīk? — Gērbties patīk gan ekstravaganti, gan ērti — viss atkarīgs no noskaņojuma. Par mūziku — fonā netraucē jebkura. Visi mūzikas stili patīk vienādi labi. Vispār neesmu nekāda mūzikas un kino fane. Es nekad skolas gados neesmu jūsmojusi par kādu aktieri vai dziedātāju, kā to darijušas citas meitenes.

— Kas tu esi pēc horoskopa?

— Pēc dzimšanas gada — Suns, bet pēc mēneša — Svari.

— Vai ticī tam, ko raksta horoskopos? Cik lielā mērā šāds raksturojums atbilst tev?

— Mazliet esmu tos palasījusi. Lielās līnijās — varētu teikt, ka atbilst manai personībai, bet vispār tas nav nopietni.

— Vai ir kaut kas tāds, kas tev ļoti nepatīk?

— Nepatīk fotografēties.

Ar Ilzi Markusu sarunājusies
ILZE STIKĀNE

LATVIJAS KULTŪRAS AKADEMIJA ŠODIEN

Latvijas Kultūras Akadēmija ir humanitāra augstskola, kas orientējas uz speciālistu sagatavošanu Latvijas kultūras vajadzībām, iekļaujot piedāvātajās akadēmiskajās bakalaura studiju programmās gan Latvijas kultūras, gan citu valstu kultūras jautājumu apguvi.

LKA ir jauna augstskola, tā dibināta 1990. gada 29. decembrī, un tās studentu skaits, kā tas arī atbilst sākotnējai iecerei, ir neliels — šobrīd apmēram 200 studentu. Iekšējo LKA struktūru veido tās augstākais pārstāvības institūts — Satversmes sapulce, kura sastāda Domi kā augstāko pašpārvaldes institūtu.

LKA piedāvā vairākus studiju virzienus — kultūras darba administrēšana un teorija, starpreģionālie kultūras sakari, kino režija pagājušajā gadā un TV un kino operatora specialitāte šogad. Vispār specializācijas katru gadu tiek variētas.

Kultūras darba administrēšanas un teorijas nodaļa studentiem piedāvā studēt kultūras teorijas un kultūras darba menedžmenta bakalaura programmas.

Starpreģionālo kultūras sakaru nodaļā studenti var apgūt kultūras sakaru organizēšanu starp Latviju un tādām pasaules valstīm kā Zviedrija, Dānija, Norvēģija, Somija, Francija, Vācija, Polija, Izraēla, Lietuva, Igaunija u. c. Šīs nodaļas studentiem apguvei tiek piedāvāta attiecīgās ārvalsts valoda un arī ieskats tās vēsturē, kultūras vēsturē, mūsdienu sociāli ekonomiskajās un politiskajās problēmās.

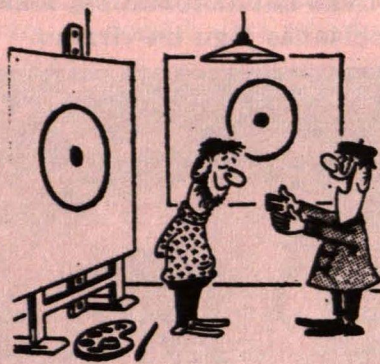
Kino režijas un operatoru specialitātes nodaļas bakalaura programmās savukārt noteicošais uzsvars, līdzās vispārējo kursu apguvei, ir likts uz praktiskā darba specifikas apguvi.

LKA kopīgo izglītības saturu veido vispārējie obligātās akadēmiskās izglītības kursi (dažādu mākslas veidu vēsture un teorija, kultūras un filozofijas teorētiskie pamati, svešvalodas) un izvēles kursi, atbilstoši dažādo bakalauru programmu specifikai.

"Daudz uzmanības un laika tiek veltīts svešvalodām. Pēc iespējas cenšamies piesaistīt dažādu valstu vieslektoros, kuri tad arī lasa attie-

cīgās ārvalsts valodas apguves kursu. Sarežģītāk ir ar lektoriem, kas Starpreģionālo kultūras sakaru nodaļas studentiem varētu lasīt lekcijas dažādo ārvalstu vēsturē, kultūras vēsturē, literatūrā utt. Liela nozīme, protams, ir ārvalstu atsaucībai, tā piemēram, mums ir izveidojušies labi kontakti ar Dāniju, Poliju. Protams, jo lielāka ir sadarbības valsts ieinteresētība, jo plašākas rodas kontaktēšanās iespējas.

Var piebilst, ka arī paši studenti ar dažādu fondu un firmu atbalstu aktīvi meklē iespējas vismaz uz nelielu laiku pabūt ārvalstīs.

Jau minēju, ka cenšamies atrast iespējas nodrošināt studentiem vieslektoru lekcijas, tāpat LKA lekcijas lasa arī citu Latvijas augstskolu pasniedzēji un dažādu kultūras iestāžu darbinieki", pastāstīja Juris Goldmanis, LKA pasniedzējs.

1993./94. mācību gadam LKA studijām par valsts budžeta līdzekļiem tika uzņemti sešdesmit studenti. Vidējais konkurss bija septiņi uz vienu, visaugstākais — Starpreģionālo sakaru nodaļā, grupā kultūras sakari — Latvija — Norvēģija — trīspadsmit uz vienu. Iestājapbaudījumus veidoja eksāmeni dzimtajā valodā un svešvalodā, sacerējums un tests, kas noteica spēju orientēties Latvijas un pasaules kultūras un kultūras vēstures jautājumos. Kino operatoru specialitātē noteicošais bija radošais konkurss. Studējot par valsts budžeta līdzekļiem, students saņem stipendiju 7,5 — 11 Ls apmērā. Studentiem, kas par mācībām maksā paši, studiju maksa šobrīd ir 100 Ls par diviem akadēmiskajiem studiju semestriem. Iespēja studēt, par studijām maksājot, arī tika dota konkursa kārtībā.

Tā kā LKA vēl ir jauna augstskola, tās akadēmiskās tradīcijas tikai veidojas. Par stabilu tradīciju šobrīd jau ir kļuvusi studiju gada aizsākšanās Doma baznīcā. Tiek atzīmēti arī sadarbības valstu nacionālie svētki, piemēram, rudenī tika organizētas Somijas dienas, kurās piedalījās arī Somijas vēstniecības pārstāvji Latvijā. Decembrī norisinājās arī augstskolas Lūcijas vēlēšanas.

"Beidzot LKA, absolventi saņems Mākslas bakalaura grādu un diplomu ar norādi par attiecīgās bakalaura programmas apguvi. Bet noteicošais jau nekādā gadījumā nebūs vienīgi diploms", teica Juris Goldmanis "bet gan, cik labas teorētiskās un praktiskās zināšanas būs iegūtas. Lielā konkursa dēļ studentu kontingents rada labvēlīgus apstākļus radošajam darbam, vispārējais studentu zināšanu līmenis ir augsts, un lai tādu to uzturētu, ir nolemts ar LKA Domes lēmumu veikt zināmu eksperimentu, t. s. rotācijas principu. Pēc divu studiju semestru pabeigšanas tiks veikta iestājapbaudījumiem līdzīga atlase.

Perspektīvā ir arī iecere par divgadīgās maģistratūras atvēršanu, bet par šo jautājumu konkrētāk varēs runāt tad, kad būs izsniegti pirmie bakalaura diplomi.

Nākotnē domājam LKA izglītības piedāvājumu papildināt ar jauniem studiju virzieniem. Piemēram, Kultūras darba administrēšanas un teorijas nodaļā tika plānots līdztekus šobrīd esošajiem studiju virzieniem izveidot muzeoloģijas studiju virzienu. Bet šobrīd šī iecere nav īstenota, jo neviens no šai sfērā kompetentajiem, Latvijā pazīstamiem cilvēkiem šāda studiju virziena organizēšanu nav uzņēmies".

LKA tiek izdota arī "Kultūras Avīze", kas gan nav tik daudz informatīvs, cik tematisks izdevums. Katrā "Kultūras Avīzes" numurā tiek apskatīta viena kultūras problēma vai ar kultūru cieši sastīta tēma.

MAGDA RIEKSTIŅA

ARĪ PAR PLIKUMA TRŪKUMU

Ielūgums uz Mākslas akadēmijas karnevālu

Latvijas vēsturē karnevālu vārds cieši saaudzis ar Latvijas Mākslas akadēmijas vārdu. Tas arī viegli izskaidrojams, jo karnevāls, tā izdošanās galvenokārt saistīts ar trīs pazīmēm — radošā fantāzija, drosme un milzīgs ieguldītais darbs. Visi šie nosacījumi ir katra talantīga mākslinieka ikdienas darbības pamatprincipi. Un loģiski, ka tas tika iemiesots arī svētku reizēs. Ne velti popularitāti guvusi atziņa: paraugies, vai kāds prot strādāt, un varēs konstatēt, vai viņš prot arī atpūties.

Latvijas Mākslas akadēmijas karnevāli savulaik bijuši ļoti populāri. To ievirze, rīkošanas vēriens un norises gaita saistījusi plašu sabiedrības uzmanību. It sevišķi divdesmitajos un trīsdesmitajos gados, kad studējošās jaunatnes centieni un veikums saistīja sabiedrības interesi, tie tika nopietni vērtēti un labvēlīgi atbalstīti. Protams, atbilstoši pašu studentu ieinteresētībai, darbošanās gribai un spējām. Studentiskās dzīves prieka mirkli uzmirzēja ziemas vidū — janvāra beigās un februāra sākumā, — pēc nopietnā un blīvā mācību darbā aizvadītā pirmā pusgada, pēc sekmīgi kārtotiem eksāmeniem un mācību darba skatēm. Tad bija vaļas brīdis izrauties no ikdienības rūpestiem, ļauties atslogojošam priekam un atraisītai jautrībai.

Katrs karnevāls tika rūpīgi sagatavots. Vispirms tika izdomāta karnevāla tēma, devīze, nosaukums. Visu organizēšanas darbu uzņēmās Mākslas akadēmijas audzēkņu padome. Tā arī izvēlējās šo kopīgo vadmotīvu, kas karnevālam piešķirtu lielāku iespēju dažādību, izdomas neierobežotību. Karnevāla tēmas zināmā mērā atspoguļoja arī vadošās noskaņas sabiedriskajā, politiskajā

Maskošānās kāre cilvēkiem piemītusi aizvien. No visnenākajiem laikiem līdz pat mūsdienām. Maģiskie rituāli, teātra spēles, ķekatas, karnevāli — visdažādākajās izpausmēs tā nolasāma katras tautas vēsturē — cieši saistīta ar sava laika un tautas dzīves veidu, attīstības pakāpi un filozofiju. Pasaules civilizācijas apgūšana un pētīšana nemaz nav iedomājama bez zināšanām par šo nozīmīgo kultūras sastāvdaļu. Tā vien šķiet, kas tad nu tur sevišķs — kņada, smiekli, maskas, liksmība, pārgērbšanās pārpratumi! Taču tik daudz raksturojošu atklājumu par kādas tautas reliģiju, radošo izdomu, tradīcijām. Ne jau velti daudzi nopietni pasaules zinātnieki apcerējuši šo tēmu, bet mākslas vēsture veltījusi tam vairākas nozares — masku māksla, kostīmu māksla. Un ne tikai priecājoties par šo liecību estētiskajām kvalitātēm, bet šķetinot arī katra tēla simbolisko daudznozīmību, meklējot analogijas, studējot izcelšanās jēgu un virzību.

Telpu rotājumi karnevāla gaidās

MARIKAS VANAGAS fotoreprodukcijas

un ekonomiskajā dzīvē. Piemēram, tuvojoties krīzes laikam, ielūgumu uz lielo saietu greznoja norāde — “Mūsu karnevālā visi dies un par sliktiem laikiem smies” (1926. gads), pastiprinoties nacionālās valsts idejai — “Teiku dzelmē” (1935. gads), reaģējot uz norisēm Eiropā — “Uguns pakulās” (1939. gads), bet, vērtējot kārtības maiņu pašu mājās, pavisam drosmīgs zemteksts — “Spoku stunda” (1941. gads), turklāt jāpiebilst, ka šis bija pirmais karnevāls, kas notika Pionieru pili, jo visi līdzšinējie pulcināja savus apmeklētājus Armijas virsnieku klubā. Tiesa, bija arī karnevāli, kuru devīzēs tik tiešas atsauces netika te-

kļautas: “Rīga dimd” (1931.), “Jo plīks jo traks” (1932.), “Siržu atkusni” (1933.), “Remonts ellē” (1934.), “Jauns es biju, traks es biju” (1940.). Katrā ziņā pašā organizēšanas laikā un karnevāla norises gaitā tika izmantotas daudzas aktualitātes, kuras akcentējot, par tām nebēdīgi paironizējot vai labsirdīgi pasmejoties, tās saistīja publikas uzmanību, atbilda tās noskaņojumam un vēlmēm.

Kad tēma bija izdomāta, tika tipogrāfiski iespiesti ielūgumi un karnevālu afišas. Lielākā daļa šo vēstures liecību vēl tagad ir saglabājušās Latvijas Mākslas akadēmijas Informācijas centrā un Nacionālās bib-

NEVIENS NEVARĒJA SŪDZĒTIES

liotēkas sīkdarbu fondā. Ielūgumus un plakātus zīmēja paši studenti, vēlākos gados pazīstami mākslinieki, piemēram, Edgars Vārdaunis. Ielūgumus iespieda pat vairākās krāsās, tie bija rosinoši un labi atbilda izpratnei par to gažu lietišķās grafikas stilu. Kad ielūgumi un plakāti bija nodrukāti, studenti nepalāvās tikai uz afišu stabu un laikrakstu reklāmu, bet arī paši iesaistījās šajā darbā. Un tā jau trīsdesmito gažu Rīga iepazīna to, ko mūsdienīgu mākslinieki dēvē par akcijām, "performance" vai kā savādāk. Piemēram, bija tāds gadījums, kad Mākslas akadēmijas studenti noīrēja no slavenā krāsu fabrikanta Rozīša smago automašīnu, tās kravas kastē iecēla lielas finiera plāksnes, krāsu podus, statīvus un, jautri dziedādami, apbraukāja tās Rīgas vietas, kurās pulcējās vairāk cilvēku. Šajās vietās — pie Lielā pulksteņa, Operas laukumā, stacijas laukumā un citur, viņi izkāpa un uz lielajām finiera plāksnēm attēloja reklamējamā karnevāla gaisotni. Tas saistīja cilvēku uzmanību, skanēja smieklī, asprātības un tika izdalīti ielūgumi. Taču ielūgums vien nenodrošināja iekļūšanu karnevālā. Bija jāiegādājas ieejas kartes, kuras pārdeva Rozes grāmatnīcā vai Mākslas akadēmijā. Maksa bija tiem laikiem samērā augsta: viena ieejas karte studējošajiem maksāja Ls 4.-, bet pārējiem — Ls 6.-. To galveno-

kārt noteica nevis tas, ka studenti apmaksāja visu sagatavošanas darbu un telpu īri, bet pamatā tādēļ, ka iegūtie līdzekļi tika izmantoti trūcīgo audzēkņu studiju atbalstīšanai, krāsu iegādei, modeļu apmaksai. Tādējādi it kā vieglprātīgais pasākums deva arī lielu labumu morālā ziņā — ieinteresētību un atbalstu studiju biedriem, kopības apziņu, pleca sajūtu, kas vienam otram materiāli sliktāk situētām, bet talantīgam studentam deva iespēju pabeigt mācības Mākslas akadēmijā.

Ar izdomu, atbilstoši Mākslas akadēmijas audzēkņu radošajam garam un spējām, tika iekārtotas un dekorētas sarīkojuma telpas. Fantāzijai nebija robežu, katrai telpai tika piešķirts savs raksturs, noskaņa, neatkarīgi no tā, vai tika inscenēts parasts krodziņš vai sumpurņu pils. Tika domāts par loterijām, atjautības spēlēm, teatralizētiem uzvedumiem. Protams, arī par mūziku. Ir bijuši gadi, kad šajos karnevālos spēlējuši pat trīs, četri orķestri dažādām gaumēm un dažādiem deju soļiem. Taču aizvien visiecienītākais bijis Latvijas Konservatorijas studentu orķestris. Pati karnevālu norise? Par to ir tik daudz atmiņu, nostāstu, par leģendām kļuvušu atgādinājumu. Visi mūsu mākslinieki ar patīku kavējušies stāstos un raibumos, kas atgādināja par studiju gadiem Mākslas akadēmijā. Tikai viens īss

atskats uz Mākslas akadēmijas karnevāliem, kuru var izlasīt gleznotāja Kārļa Neiļa grāmatā "Tie trakie gleznotāja gadi", labi raksturo pašu karnevālu atmosfēru:

"Dzīve krodziņā sita augstu vilni. Arī par plikumu trūkumu neviens nevarēja žēloties. To sevišķi kuplīnāja "dzīvās bildes". Tanis ar akadēmijas modeļiem tika attēloti tā gada beidzēju diplomdarbi. Tā labi pēc pusnakts tika iespiests karnevāla laikraksts. Tanī bija aprakstīti visi šīs nakts svarīgākie notikumi. Cik atminos, laikraksta līdzstrādnieks bija arī Anslavs Eglītis ar odu par izmociņā audzēkņa diploma iegūšanu. Tā līdzinājās Ķeņa lūgšanai, braucot pie mērnieku kungiem, un katrs tās pants beidzās ar vārdiem: "Tik grādu, grādu piešķir man!"

Šī viena karnevāla nakts gadā bija kā pati dzīve, kurā savijās un koncentrējās nopietnais ar smieklīgo, traģiskais ar bezbēdīgo, mūžīgais ar pārejošo. Un tādēļ arī šajos karnevālos kopā ar Latvijas studenttiju vienmēr bija mūsu ievērojamākie kultūras, zinātnes, armijas un biznesa pasaules darbinieki.

INGRĪDA BURĀNE

JŪSU ZINĀŠANAI ua

(Turpinājums no 1. lappuses)

Šī konference ievadīs Latvijas Universitātes 75. jubilejas gada svinības. Jau pieteikti ir 307 referāti.

LU gadskārtējā zinātniskajā konferencē tiks nolasīti četri referāti:

1. Politiskā režīma attīstība Latvijā.
2. Zinātnes loma Latvijā, pārejot uz tirgus ekonomiku.
3. Dabaszinātņu izglītojošā loma Latvijā.
4. LU habilitāciju un promociju padomju darba rezultāti 1992. un 1993. gadā.

Ar šiem referātiem uzstāsies Ārlietu ministrijas Amerikas un Austrālijas nodaļas vadītājs, LU Politoloģijas katedras vadītājs, Dr. filoz. docents E. Semanis, Izglītības, Zinātnes un Kultūras ministrijas Zinātnes departamenta direktors Dr. fiz. A. Kapenieks, Dr. h. fiz. I. Tāle, Dr. h. fiz. A. Štenbergs un LU zinātņu prorektors Dr. h. biol. prof. R. Kondratovičs.

1994. gada 29. janvāris "Universitātes Avīzes" karnevālā

INESE VOIKA

JK

ŠOREIZ JĀNIS KRŪMIŅŠ

Uz pasaules dzīvo ļoti daudz cilvēku un vairākiem no viņiem sakrīt vārdi un uzvārdi. Šāda pati situācija pastāv arī LU 1. kursos.

Šajā avīzes numurā iepazīstināšu ar vēl vienu vārdu dvīņu pāri — Jāni Krūmiņu no Pedagoģijas fakultātes un Jāni Krūmiņu no Vadības un ekonomiskās informātikas fakultātes. Ja jautāsi man, cik patiesas bija viņu atbildes, teikšu — Jāņa Krūmiņa - ekonomista — visnotaļ nopietnas un vaļsirdīgas, bet Jāņa Krūmiņa - psihologa — ne mazāk vaļsirdīgas, izteiktas ar smaidu un kabatā paslēptu pigu (informācija 'body language' nezinašajiem — tas nozīmē "ne visu, ko saku, uztveriet nopietni").

A. Š. Vai zinājat, ka pasaulē dzīvo vēl kāds Jānis Krūmiņš? Varbūt ar kādu esat tikušies?

J. K. Psih. — Jā. Piemēram, Jānis Krūmiņš — basketbolists, laikam arī deputāts. Paldies Dievam, personīgi ar viņiem neesmu ticis.

J. K. Ek. — Arī neesmu ne ar vienu personīgi ticis.

A. Š. Kā zināms, uzvārdus neizvēlas, bet kā bija ar vārdiem? Vai vecāki stāstīja, kāpēc izvēlējās tieši JĀNI?

J. K. Psih. — Nē.

J. K. Ek. — Man ir vecāks brālis Oto, kuru tā nosauca tētis. Savukārt, kad brālim bija četri gadi, viņš man izvēlējās vārdu Jānis, kaut mamma gribēja nosaukt par Rendiju.

A. Š. Kura ir jūsu dzimtā puse un skola?

J. K. Psih. — Vidzeme — plašais novads. Kalni, āres. Atmiņā liepzieši, saistās ar pirmo mīlestību.

Mācījos Smiltenes vidusskolā. Pa starpu arī sovhoztehnikumā, biju nodomājis kļūt par agronomu. Ziniet, kā jau latvieša cilvēkam, man tuva zeme, dvēselē esmu zemnieks. No sovhoztehnikuma mani izmeta. Skolā vispār viesu lielas cerības. Atmiņas par skolu saistās ar dzeršanu. Atceros, vienreiz gāju pa koridoru un man no pudeles lija ārā.

Tagad būšu psihologs — dziednieks, tā teikt. Es arī pie dziednieces

esmu bijis. Pie Zilākalna Martas. Sagrābu viņai sienīņu. Viņa bija tāda veca un ļoti tukla. Man viņa pareģoja, ka kļūšu par militāristu un ka man ir spēcīga aura.

Tagad reti iznāk uz mājām aizbraukt, pa Rīgu maisos.

J. K. Ek. — Man bērnība bija interesanta. Ar ģimeni braucām atpūsties pie Rāznas ezera, gar Jūrmalu, ekskursijās pa Lietuvu, Igauniju.

Esmu beidzis Varakļānu vidusskolu. Kaut tajā mācību virzienu nebija, skola labi mūs sagatavoja. Ne tikai es iestājos Universitātē, arī divas meitenes aizgāja uz fizmatiem.

A. Š. Kāpēc izvēlējāties tieši Latvijas Universitāti, tieši savu specialitāti?

J. K. Psih. — Es jau vēl studēju Politehniskajā, tikai tagad šeit, psihologos. To man brāļens ieteica.

J. K. Ek. — To ietekmēja daudz kas — brālis, laiks, valodas arī padāvās.

A. Š. Jūsu iespaidi. Kas patīk vai nepatīk Universitātē?

J. K. Psih. — Baigais bardaks.

(Tālāk komentāri nesekoja. A. Š.)

J. K. Ek. — Pasākumu notiek ļoti maz. Bija grupas balle Vecrīgā. Kuršā lielākā daļa ir zēnu, kuru vairums ir no mazpilsētām, vairākas meitenes dzīvo Rīgā. Pirmā kursa sākumā iepazīnos ar dažiem, līdz ar to draugu loks noslēdzās.

A. Š. Jūsu vaļsprīeks?

J. K. Psih. — Spēlēju klavieres, trompeti, akordeonu, ģitāru, cimbalu. (Tālāk es sāku viņu papildināt un viņš piekrita, ka spēlē arī tādu mūzikas instrumentu kā, piemēram, timpānu un, pats par sevi saprotams, arī šķīvjus. A. Š.) Mans mīļākais instruments ir dūkas — iru tautas instruments.

Gleznoju. Mans tēvs un vectēvs arī glezno. Es vislabprātāk gleznoju jūru ar akmeņiem krastā un kādu vientuļu kaiju. Gleznas arī labprāt dāvinu.

No filozofiem man bija tuvs Niče, tagad vairs ne.

J. K. Ek. — Varakļānos sporta zālē dažreiz pavigroju, pamētāju bumbu.

Bērnībā strādāju — krāvu sienu kolhozā, apkopu to pašu sporta zāli. Vajadzēja naudiņu, bet negribēju dzīvot uz vecāku rēķina.

Lasu vieglu literatūru, pēdējā laikā arī presi.

A. Š. Kāda ir jūsu attieksme pret horoskopiem? Vai ticat tiem?

J. K. Psih. — Pekstiņi vien ir. Esmu Mežāzis. Cilvēki aiz gara laika raksta, lasa un tic. Tās ir trīskārt muļķības. Tikai 5% no pareģojumiem piepildās. Lielākoties, ja notiek, tā ir vienkārši sakritība, nejaušība.

J. K. Ek. — Pozitīva attieksme. Ja kas slikts astroloģiskajā prognozē teikts, cenšos jau izvairīties. Patīk palasīt gan prognozes presē, gan brošūras.

A. Š. Mīļākais ēdiens un dzēriens.

J. K. Psih. — Cēsu alus. Tradicionālais ēdiens — cepti kartupeļi un burkāni. Protams, arī Ineses zupiņa ar vīstīņu un zirnišiem. Man patīk karstās maizītes.

J. K. Ek. — Kas ir, to ēdu. Neesmu pārāk izvēlīgs. Garšo dzimtas firmas ēdiens — kartupeļu kukuliši. Primitīvo darbu — kartupeļu rīvēšanu veicu es. Pēc tam masā ievieto ceptu gaļu un kukulišus cep cepeškrāsnī. Vecāsmātes mājā cepam istajā krāsnī.

A. Š. Mūzika, kuru labprāt klausāties.

J. K. Psih. — Vairāk muzicējam

paši. Kojās puišu trio dzied tradicionālo "Pūt, vējiņi!". Man patīk 50. gadu rokenrolu, visi sentimentālie gabali, ieklausos spirituālos (*droši vien spiriĉuelos?*(A. Š.)), vispār klausos instrumentālo mūziku, kas ir labā līmenī. Mana mīļākā dziesma ir tā, kas pašlaik pie jums redakcijā skan, — Aerosmith "Cryin".

J. K. Ek. — Kopmitnēs visu laiku skan SWH. Man nepatīk pati pēdējā, tagadējā mūzika — hausi, techno, reps. Patīk tā, kas skanēja pirms pāris gadiem. Mūzikā esmu izvēlīgs — no 2-3 kasetēm sev ierakstu patīkamu mūziku.

A. Š. Parunāsim par literatūru! Vai ir grāmatas, kuras jūs pārlasāt?

J. K. Psih. — Esmu izlasījis visu, kas man vajadzīgs. Pēdējā grāmata bija A. Muntē "Stāsts par Sanmīkelu". Vecais humānists K. Vorņings vieš manī dziļu optimismu.

Jaunības gados pārlasīju "Grāfu Monte Kristo", "Salas straumē", Remarka "Triumfa arku", Tris draugus". Man patīk arī "Vinnijs Pūks" ar savu šauro bezizeju, kad viņš gulēja alā iesprūdis.

J. K. Ek. — Lasu žurnālus un avīzes. Ar literatūru sevišķi neaizraujos. To lasu, kad vajadzība spiež, piemēram, gatavojoties eksāmenam.

A. Š. Varbūt vēlaties kaut ko novēlēt mūsu lasītājiem?

J. K. Psih. — Visu, ko viņi vēlas. Sveicieni labajam draugam Reimim, ģen. Balodim (Tibetas mūkam), Šļakotam, kam 11. janvārī pirmizrāde — vēlu veiksmi. Milzīgi sveicieni Monim, māsām, Spon-tānei, mīļajiem Eziem. Sveiciens arī mīļajiem kursabiedriem.

J. K. Ek. — Novēlu ļautri pavadīt studiju laiku! Iesakot reāli skatīties uz dzīvi, izvē-

lēties vidusceļu, nevis krist galējībās!

**Ar Jāņiem
runājusies
ALJA
ŠULTE**

Internacionālais centrs "Tilti" ir organizācija, kuras darbības nozīme ir jūtama ne vien Minsteres universitātes robežās, bet arī ārpus tām. Tā nav nejaušība, ka ciešāki ir kļuvuši "Tiltu" informatīvie kontakti ar "Pasaules Kultūras Ēku" Berlīnē. Abas šīs organizācijas apvieno ne vien to darbību saturiska līdzība, bet arī tas, ka abu rīcības pasākumus koordinē Vācu akadēmiskais apmaiņas dienests DAAD. Jāatzīmē arī, ka "Tiltu" jaunā nostādne lielā mērā ir aizgūta no "Pasaules Kultūras Ēkas".

Ziemas semestra sākumā "Tiltu" uzsāka savas jaunizveidotās programmas realizāciju. Šai programmā ir ietverti dažādi izglītības darba attīstību veicinoši pasākumi, kā, piemēram, tiek sagatavoti kursi reģio-

nālajā ģeogrāfijā un dažādu tautu kultūras plašākai iepazīšanai (teātris, folklorā, dzeja). Tāpat arī šī programma paredz to sfēru paplašināšanu, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu problēmu risināšanu Minsteres universitātē. Prestatā tam, ka vispārējais studentu skaits samazinās, pieaug imatrikulēto ārvalstu studentu skaits Minsteres universitātē. Šobrīd Minsterē ir apmēram 2000 šādu studentu.

Ārvalstu studenti, aizsākot studijas Minsteres universitātē, samērā viegli tiek galā ar svešvalodas grūtībām, bet tai pat laikā rodas citas problēmas. Daudzi no šiem studentiem, sastopoties ar neierasto vidi, atšķirīgo kultūru un nepierasto "akadēmisko brīvo apmeklējumu", nespēj iejusties šajos dzīves apstākļos un Minsteres Universitātes studiju procesā.

Internacionālā centra "Tilti" darbība ir orientēta, lai palīdzētu ārvalstu studentiem piemēroties vietējam dzīves ritmam.

8. oktobrī notika ārvalstu studentiem veltīts informatīva rakstura pasākums, kurā piedalījās katrs piektais ārvalstu "iesācējs". Šeit bija gan dažādu Āzijas, Āfrikas un Austrumeiropas valstu, gan Eiropas valstu partneraugstskolu studenti, arī tādi, kas Minsterē pavada divus studijsemestrus, kā to paredz "Erasmus programma". Šajā pasākumā uzstājās Minsteres universitātes mācībspēki, pastāstot ārvalstu "iesācējiem" par vācu augstskolu sistēmu kopumā un par studiju procesa norisi Minsterē, un piedāvāja konkrētu orientējošu palīdzību. Atsaucību ieguva priekšlikums ārvalstu studentiem pašiem paplašināt savu darbību, līdzās Ārvalstu studentu pašpārvaldei veidojot vēl regulāru ārvalstu studentu apspriedi, kas varbūt nerisinātu globālas, bet gan ikdienas problēmas.

Ārvalstu studentu viedokli šai pasākumā izteica Ārvalstu studentu pašpārvaldes priekšsēdētājs G. Melekidis, kurš runāja par pašpārvaldes darbu un ārvalstu studentu aktuālajām problēmām.

No "Universitäts Zeitung der Westfälischen Wilhelms—Universität Münster" tulkojusi MAGDA RIEKSTIŅA

JK

UN JĀNIS KRŪMIŅŠ

TAJĀ PUSĒ ua

**JAUNĀ "TILTU" PROGRAMMA —
CĪŅA PRET ATSVEŠINĀTĪBU**

INDIJAS PASAKA AR JAUNGADA UGUNTIŅĀM

(Turpinājums no 2. lappuses)

Diezin vai daudzi gaida svešu Jau-
no gadu. Tas atnāk pats, un tiek su-
mināts tur, kur to kā savējo pieņē-
muši. Tūlīt klāt būs ķīniskā gadu
mija, kur gaiļa vietā nu uzticīgi asti
luncinās viņš — SUNS! Vau - vau vi-
siem savējiem.

Bet es šādā brīdī atceros kādu Jau-
no gadu, kurā mēs pēkšņi iebraucām.
Ne no šā, ne no tā līdzenumu putek-
ļainā ainava pārvērtās krāsainā spul-

“Gar ceļmalas iebraucamajām vie-
tām sakarinātas spožas lampiņas.
Apstājāmie ciemā un devāmie cauri
spožiem vārtiem, kuros grieztin grie-
žas parastie un ugunskrusti, skati-
ties, kas apkārt notiek. Blakus vār-
tiem — tāda kā mājiņa, kur iekšā sēž
plastmasas sieviete ar daudzām ro-
kā, zem viņas kāds melns, arī
plastmasas, vīrietis uz lauvas. Indie-
tes pieiet pie būdiņas redzamā attā-
lumā, ielūkojas — kas tur, paklanās

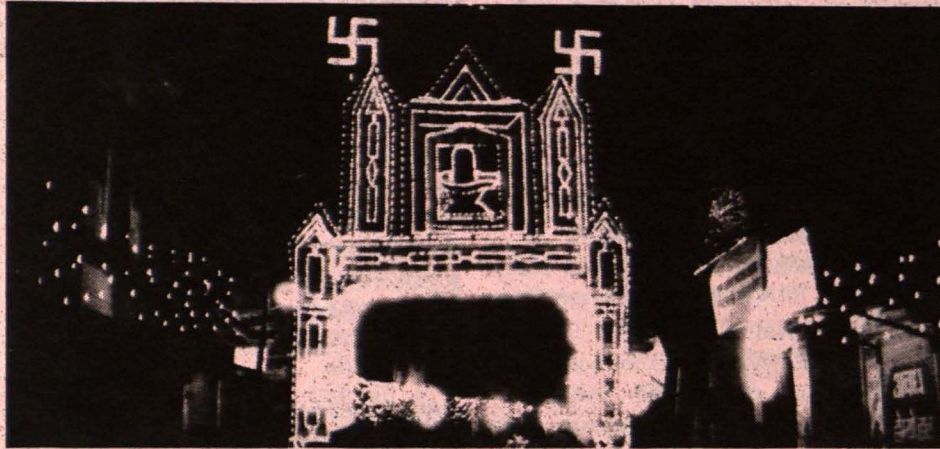
Vairākām pilsētām un ciemiem ar
grūtībām tikām cauri, jo visur ļaužu
pilns, un policisti svētku reizei nolē-
muši nobloķēt galvenās maģistrāles.
Lielākā un tumšākā pilsētā atkal iz-
baudījām svētku smaržu.

“No pilsētas centrālā laukuma, no
kura kā stari uz četrām pusēm stie-
pās apgaismoti ceļi, kuru galā — spo-
ži vārti. Iekļāvāmie vienā no strau-
mēm, kurā laudis rāmā plūsmā pa
striķu iežogotu ceļu slidēja dievietes
virzienā. Man priekšā kā divi lieli sta-
bī no pārējās plūsmas izceļas baltie
cilvēki. Mūsējie. Gints un Vitālijs.
Mazliet uztraucas, vai svešinieki
drikst piedalīties šādā gājienā, bet
vietējie mūs iedrošināja, aicinot pēc
saujas saldo risu un pāri visiem iede-
va arī pa banānam. Jocīgi skan —
svētais banāns.

Pēc sasveicināšanās ar dievieti un
risu porcijas visi iziet ārā no nojumes
pa otru pusi, laižot savā vietā citus
gribētājus. Aiz širmes mūs noķēra
vietējo bariņš, kā parasti, uzdodot —
kadru anketas jautājumus — kas tā-
di? no kurienes? Par svētkiem “Kā
mums patīk” vai tamlīdzīgi neprasīja,
bet tā arī noskaldīja: “KĀDĀ NOLŪKA
esam šeit ieradušies?” Grūti bija rast
kādu sakarīgu atbildi, bet indiešu
jauniešiem jau šķita, ka nu var ie-
vilkt krustiņu par izjautātu ārzem-
nieku. Viņi oficiāli spieda mums ro-
ku, bet es kārtējo reizi centos kaut ko
vairāk uzzināt par pašiem svētkiem.
Nekā vairāk par vārdu Durga, kura ir
“joti svarīga dieviete” un to, ka “joti
nozīmīgi svētki” neuzzināju.

Esmu sajūsmā par indietēm. Ir vēla
vakara stunda, bet uz ielām beidzot
var redzēt sievietes. Sievietes, kuras
pamatīgi saposušās. Tērpi ir tikpat
daudzkrāsaini, cik stalti slidošās sie-
vietes skaistas. Viņas iet man garām
un ar cieņu noraugās. “Ko jūs darāt?”
mana iekšējā balss kliedz, man
mugurā ir visparastākās ceļa drēbes,
bet viņas ir tik svinīgas. Pārvietojas
visas ģimenes. Vieni nāk šurp, citi
dodas prom. Braukā velorikšas, dažas
skaistules vizina ar motocikliem.

Ik pa brīdim ceļā pagadās arī tie,
kuriem viens pīpī, kādi svētki un cik
ļaužu dižājas apkārt. Viņi gulēja uz
māju sliekšņiem, gultiņās, ietinušies
savās lupatās — kā nu kuram ērtāk.
Nevar ne īsti saprast, ne just, vai vi-
ņiem ir labi vai arī viņi smok savās
lupatās un šai atmosfērā — šai dzīvē.”

Durga puja. Svētku vārti Indijas ciema vidū

AIVARA REINHOLDA foto

dzotā eglītē. Bija tikai oktobris pēc
mūsu saprašanas, un tā bija Indija.

Nojausma par svētkiem pie mums
nonāca nemanot, un to pirmie vēst-
neši nebūt nelīdzinājās cīrulišiem
augstu debesīs. Uzreiz pēc tam ierak-
stīju rindkopu savā dienasgrāmatā:

“Piestājām pie viesnīcas, un pāri
ceļam pamanīju iežogotu laukumu.
Pa vidu nojume, zem kuras sēž vīri ar
šautenēm. Laukumā stāv divas lielas
figūras uz sāniem izstieptām rokām.
Izskatās pēc mācību mērķiem, bet ti-
kai — kādu 5 cilvēku augumā. Do-
māju, ka tas ir mācību poligons. Bet
lelles? Indieši ar šautenēm laipni no-
rādīja: “jump over” — lec arī tu pāri
sastatņū žogam. Mani ceļabiedri jau
fotografējās kopā ar daudzmetrīgajām
statujām. Mani aicināja apsēsties,
bet vīra ar uzpleciem angļu valoda bi-
ja tik slikta, ka vairāk arī neko nesa-
pratu. Tikai to, ka lielākā figūra ir
tūkstošiem gadu vecais Rama, no ku-
ra aizbēgusi sieva, un tas otrs esot vi-
ņa dēls. Jānim viens esot teicis, ka
rīt figūras dedzināšot. Jā, malka tur
stāvēja. Tātad liels notikums pilsētas
dzīvē. Žel, ka sīkāk grūti saprast.”

Līdz tālākajām atklāsmēm bija jā-
pagaida līdz Indijas vakaram, kad
notika lūk, kas.

un dodas tālāk — saņemt svētos ri-
sus. Varbūt paši indieši to sauc citā-
dāk, bet tā mēs nosaucām saldus un
baltus graudus, ko izsniedz aiz nožo-
gojuma pie plastmasas sievietes sē-
došs vīrs.

Biju pat sajūsmā. Skanēja mūzika,
kas gan izrādījās televizora skaņas
pastiprinājums, jo tauta skatījās ko-
mēdiju — visi pie viena televizora zem
klajām debesīm, bet dieviete uz lau-
vas raudzījās uz viņiem.

Pie vienas no statuetēm bija sāku-
šās dejas. Bungas un bungu ritms. To
uz mazām bundziņām izsita četri veči,
kādi mazi čališi dejoja, ligani gurnus
kustinādami. Ar azartu pieskrēju ska-
tīties — īstas indiešu dejas. Katrs,
kurš gribēja, varēja pieiet tuvāk — aiz
striķa — un pamēģināt ritmus. Dejo-
tājos bija pamatīgs azarts, kaut arī
šķiet, ka traucēja tas, ka dejotāju bija
maz, bet skatītāju daudz. Kā jau tas
ciemā notiek.

Pa visiem kopā noskaidrojām, ka
tie ir svarīgākie hinduistu svētki —
katru gadu četru dienu garumā. Die-
vietes vārds ir Durga. Aivaram pie
mašīnas viens indietis stāsta, ka slik-
ti runājot angļiski, bet mīlot ārzem-
niekus. Mēs esot svētīti, atbraucot
tieši šai laikā.”

Ikvienam dzīvē var pienākt brīdis, kad pazaudē sevi. Liekas, tevi neviens nesaprot, tu nevienu nesaproti. Trūkst drosmes jautāt, lai nepiedzīvotu vilšanos. Kā nesen intervijā teica aktieris Niks Ērglis — visa vaina slēpjas sirdī. Un sirdi priecēt vai sāpināt var tikai tie, kurus mēs tajā esam ielaiduši. Pārējie jau netiek klāt. Viņu nav, un nav arī problēmu. Emocijas esot slikti paturēt sevi — vieni izraudas, otri tās uztic papīram, trešiem tomēr vajag kādam izstāstīt, bet kam? Piedāvājam vienu iespēju sarunai.

—Man dzīvē pienāca smags brīdis — no manis aizgāja sieva. Es to ļoti pārdziņoju. Plus vēl trīsdesmitgadīga vīrieša problēmas, jo it kā viss ir pārdzīvots, viss ir sasniegts, vairs nav, pēc kā tiekties. Biju izvēles priekšā: vai nu doties uz ģimeņu konsultāciju centru pie psihologa, vai arī doties pie mācītāja, citādi...

DAUDZIEM VISLABĀKAIS LIEKAS "PELĒKAIS GRĀFS", BET VISPĀR TĀ PAGAI DĀM IR VIENĪGĀ RĪGĀ

Draugs mani aizveda pie mācītāja Ilāra Plūmes. Tur es pirmo reizi dzirdēju evaņģēliju. Analizēju sapņus. Pēc pusgada prakses pie tēva Savēlija tagad labi atšķiru cilvēkus, kuri patiesi runā, un kuri — nē, ja arī citē Bibli.

It kā dzīvē neveiksme, bet reizē gadijās veiksmē. Varu teikt — dzīve sagriezās ar kājām gaisā.

—Jūs gribējat radīt kaut ko savu, nebijušu, bet kāpēc tieši kafējnicu? Rīgā to ir daudz...

—Ideja par kafējnicu radās iepriekšējā vasarā, kad biju palicis viens. Sāku kārtot biznesa lietas, kad visu dienu esi noskrējies kā vāvere ritenī — vakarā sāp kājas, griežas galva — konstatēju, ka nav lāga vietņas, kur ieiet atpūsties, normāli pusstundu pasēdēt pie glāzes sulas, pie labas mūzikas, kur nebūtu jāskatās uz dzērājiem. Izvēlējos mērķi — radišu vietu, kur var mierīgi pasēdēt, parunāties, neelpojot dūmus... Man tuvi cilvēki ieteica, ka vislabāk būtu kristīgā kafējnicā. Pie tā arī palikām.

—Kādu publiku jūs vēlaties redzēt, te jau var ienākt arī tādi, kurus jūs negaidāt?

—Vēlos redzēt dažādus cilvēkus. Liekākais prieks būs par to, ka būs ienācis cilvēks, kas līdz šim nav bijis saskarē ar Dievu, te to izdarīs. Izejot no šejienes, viņš sapratīs, ka ir arī cita pasaule.

—Kādā veidā viņi sapratīs, ka ir jāpievēršas Dievam?

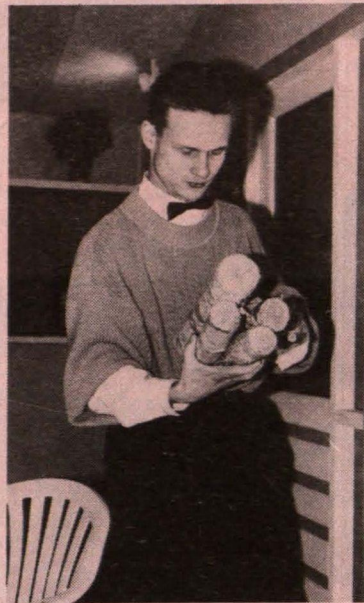
—Lielākajai daļai cilvēku, kas te iegriežas, interesē alkohols. Pirmais, ko viņi prasa — vai nav, vai nebūs? Atbildam, ka nebūs, jo te ir kristīgā kafējnicā. Ir tādi, kas uzreiz aiziet, bet kāds arī paliek. Otrkārt, to nojaust liek vide, kristīgā literatūra, kafējnicas nosaukums.

—Kāpēc tāds nosaukums?

—"Marta. Marija." Lūkas evaņģēlijs.

Kungs pa labi — idejas autors AIGARS ĶIKUTS

Kafējnicā ir arī kamīns ...

10. nodaļa.

"Atgādijās, ka viņi, tālāk ejot, nonāca kādā ciemā. Tur kāda sieviete, Marta vārdā, uzņēma viņu savā namā.

Un viņai bija māsa, vārdā Marija, tā, apsēdusies pie tā Kunga kājām, klausījās viņa vārdos.

Bet Marta, aizņemta ar daudzām rūpēm par to, kā viņu apkalpot, pienāca un sacīja: "Kungs, vai tu neko nesaki par to, ka mana māsa mani atstājusi, lai es viena kalpotu? Saki jele viņai, lai viņa man palīdz."

Bet tas Kungs viņai atbildēja, sacīdams: "Marta, Marta, tu rūpējies un zūdies par daudzām lietām.

Bet tikai vienas lietas vajaga, Marija sev izraudzījiesies labo daļu, tā viņai netaps atņemta."

Šeit dota iespēja pabarot miesu un dvēseli, jo neiztikt bez abām.

—Vai šeit būs speciāla kūka, piemē-

ram, "Marta. Marija"?

—Nē, firmas ēdienu nebūs, bet jāpanāk, lai būtu virtuve kā mājās. Apmeklētāji iecienījuši tēju "Pelēkais grāfs". Saka, ka tā garšojot vislabāk. Šobrīd strādā jau astotā pavāre. Nav viegli būt kājās no pl. 8.00 līdz 22.00. Cilvēki pieraduši nestrādāt, taču, ja kaut ko grib panākt, tad jādara.

—Vai pārējie jūsu kolēģi visi ir kristieši?

—Nav obligāti, bet man nepatīktu, ja cilvēks kaut ko jautātu, un kolēģi atbildētu: es nezinu.

—Kas noteica krāsu izvēli telpu noformējumā? Katra krāsa taču arī spēlē savu lomu? Vai nebaudāties kļūt līdzīgi citiem?

—Māksliniece Marta Skulme ieteica šo toni sienām — tas esot luteriskais. Man šķiet ļoti jauki. Daudz kā, ko vēlamies, vēl nav, jo veikalus ir daudz, spoži un gaiši, bet vajadzīgo visbiežāk nevar atrast. Pagaidām atšķiramies ar citu gaisotni.

—Jums šeit notiks arī Bībeles stundas?

—Ir neliels uztraukums, kā noritēs pirmā nodarbība, bet es paļaujos uz Dievu. Viņš vienmēr izkārtos. Var nākt visi, kas vēlas. Prieks, ka daudzi atzīst, ka šī ir vieta, kuru ilgi gaidījuši. Daudzi ir ceļā. Uzskata, ka galvenais nav iet baznīcā, pats var sarunāties ar Dievu. Tā ir — klusībā varam domāt visu ko, bet skaļi izsakoties tikai jūtam, vai uzticamies sev pilnībā.

Mūsu firmas zīme būs smaidoša saulīte, kas lūkojas no mākoņiem un līdz ar viņu visus uzrunāsim: "Pasmaidī! Dievs Tevi mil."

Ar AIVARU ĶIKUTU tikusies
ILZE BRINKMANE

P. S. Ja esat ceļā uz Pārdaugavu, tad Baložu ielā 9 jūs gaida (9. un 21. trolejbuss).

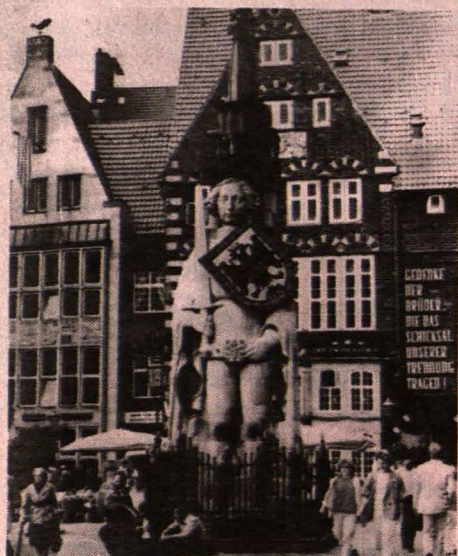
KONKURSS ● KONKURSS ● KONKURSS

ATBILDES uz konkursa 1. kārtas jautājumiem:

1. Par Vācijas galvaspilsētu Berlīne kļuva 1871. gadā.

2. 1969. gadā Berlīnē tika nodots ekspluatācijā televīzijas tornis.

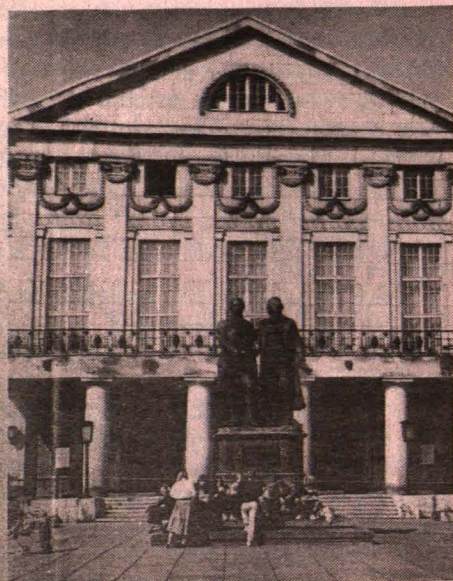
3. Rolanda statuja atrodas Brēmenes laukumā un simbolizē pilsētas brīvību.

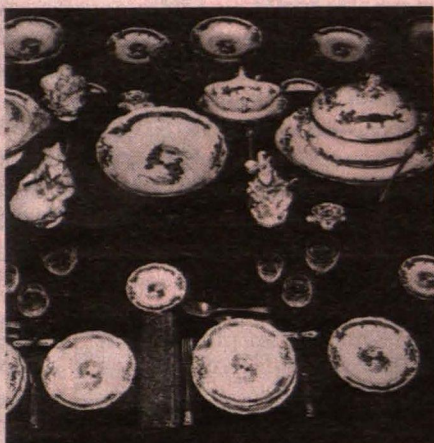
4. Sansusi pils ir uzcelta 1745. gadā un kalpoja karalim Fridriham II par vasaras rezidenci.

5. Magdeburga atrodas pie Elbas.

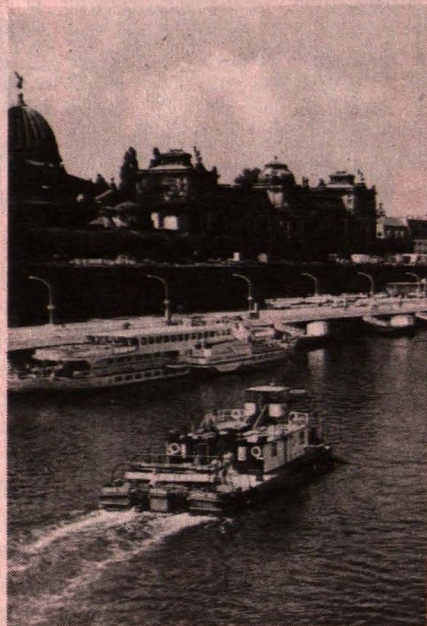
6. Pie Vācijas Nacionālā Teātra uzcelts piemineklis Gētem un Šilleram.

7. Vispopulārākais ir Meisenes porcelāns.

8. Par "Elbas Florenci" senākos laikos sauca, bet, iespējams, vēl tagad dēvē — Drēzeni.

9. Johans Gūtenbergs izgudroja iespēšanu ar pārnēsamiem burtiem.

10. Bavārijā svin Oktobra svētkus, dzerot alu.

CIENĪJAMIE LASĪTĀJI!

"UA" turpina konkursu. 2. kārtas atbilžu iesniegšanas termiņš ir 1. marts. Atgādinām, ka nav obligāti piedalīties visās piecās konkursa kārtās, bet — jo vairāk punktu jūs iegūsi, jo lielāka balva jūs gaida. Droši sūtiet (vai nesiet) savas atbildes uz avīzes redakciju Aijai, Raiņa bulv. 19, 110. telpā, Rīgā.

2. kārtā: KRIEVIJA.

1. 19. gs. krievu zinātnieks, kas apceļojis Kanāriju salas, Okeāniju, Maroku, Austrāliju, Filipīnas. Divarpus gadus dzīvoja starp papuasiem Jaungvienejas ziemeļaustrumos.

2. I. Repina glezna (1873), kas atrodas Sanktpēterburgā, Valsts Krievu muzejā.

3. Novgorodas arhitektūras piemineklis, katedrāle. Kādas svētās vārdā šī katedrāle nosaukta un kurā gadsimtā tā ir celta?

4. Literārās pasakas "Sārtais ziediņš" autors.

5. Krievu dzejnieks, kas uzrakstījis dzejas ciklu "Persiešu motīvi" (1924).

6. Pilsēta uz Volgas, 40 km attālumā no upes ietekas Kaspijas jūrā.

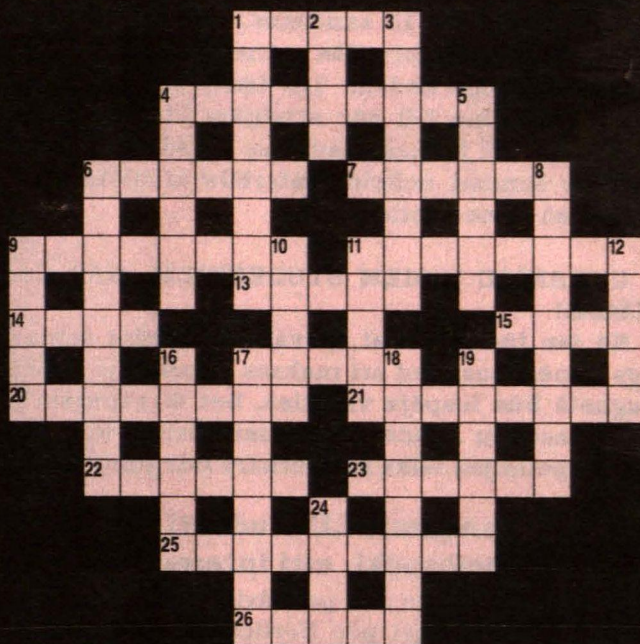
7. Krievijas izcilākais dzejnieks bērniībā. Ieskatieties bildē, meklējiet pazīstamus sejas vaibstus, miniet, kas viņš tāds?

8. Upe Tālajos Austrumos.

9. Augstvērtīgākais kažokādas dzīvnieks Sibīrijas mežos.

10. Krievijas premjerministrs.

Sastādījis JĀNIS ZUTERS

HORIZONTĀLI: 1. Galdnieka darbarīks. 4. Kauja starp franču un krievu karaspēkiem 1812. g. 6. Pilsēta Vācijā, netālu no kuras atradās koncentrācijas nometne. 7. Kalifāta galva. 9. Izraēlas—Jūdejas valsts valdnieks X gs. pirms mūsu ēras. 11. Kādas Francijas aizjūras teritorijas administratīvais centrs. 13. Apģērba elements. 14. Skatītāju zāles daļa. 15. Stop! 17. Ass rīks. 20. Gramatikas daļa. 21. Apdzīvota vieta Rīgas rajonā. 22. Auga daļas. 23. Pilskalns Latgalē. 25. Pūlētis, tiepties. 26. Gatve.

VERTIKĀLI: 1. Gājiens, brauciens garā rindā. 2. Ģeometrisks ķermenis. 3. Apavi. 4. R. Leonkavallo opera. 5. Iegarena kaudze. 6. Senlaicīgs transporta līdzeklis. 8. Priekšmets, kas notur auklu vertikālā stāvoklī. 9. Dažu koku augļi. 10. Izkļaidēšanās veids. 11. Metāls. 12. Sievietes vārds. 16. Finansu iestādes. 17. Realitāte. 18. Lentīte. 19. Kuprainais zaķis. 24. Cilvēka, dzīvnieka orgāns.

“UA” mazās lasītājas Gunas sastādītās mīklas atrisinājums:

1. Ezis. 2. Zivs. 3. Ķirbis. 4. Ritenis. 5. Pirmdiena. 6. Suns.

Jāņa Zutera sastādītās (“UA” Nr. 7/8) krustvārdu mīklas atrisinājums.

Horizontāli:

1. Miesnieks. 8. Aktivatori. 10. Spodrība. 11. Ma-pe. 12. Orators. 14. Aglona. 15. Satek. 16. Teniss. 17. Ikars. 19. Mesa. 20. Svētība. 21. Sargies! 25. Austiņas. 29. Pieskare. 31. Ietaise. 33. Linnejs. 35. Erna. 37. Saime. 38. Sinode. 39. Tauti. 41. Evenks. 42. Artmane. 43. Vasa. 44. Trapeces. 45. Trimestris. 46. Salamanka.

Vertikāli:

1. Mīnmetēji. 2. Sāpe. 3. Indīgs. 4. Sabonis. 5. Viktors. 6. Kadrs. 7. Trolejbuss. 9. Karakasa. 10. Sponsori. 13. Saitiņa. 14. Asinis. 18. Svēte. 19. Mūsa. 22. Aplikatūra. 23. “Gernika”. 24. Ekijs. 26. Sija. 27. Itālis. 28. Aizdomas. 30. Elementi. 32. Esmeralda. 34. Sarmīte. 36. Reverss. 38. Skreja. 40. Irbes. 43. Vega.

“UA” Nr. 9 ievietotās Jāņa Zutera sastādītās krustvārdu mīklas atrisinājums

HORIZONTĀLI:

1. “Toska”. 4. Brauciens. 6. Rainis. 7. Vilnis. 9. Students. 11. Stotinka. 13. Airis. 14. Roze. 15. Laso. 17. Avots. 20. Sabotāža. 21. Starpība. 22. Starot. 23. “Apollo”. 25. Slāpekļis. 26. Apogs.

VERTIKĀLI:

1. “Traviata”. 2. Sūce. 3. Aferists. 4. Bailes. 5. Sonāte. 6. Raudzības. 8. Sanmarīno. 9. Sārts. 10. “Silva”. 11. Siets. 12. Arona. 16. Atvars. 17. Ažiotāža. 18. Stāpelis. 19. Brālis. 24. Veto.

ua APSVEICAM VĀRDA DIENĀ!

FEBRUĀRIS

1. Brigita — ķeltu v. brigh — spēks; Brigit — īru uguns dieve, p. f. Rīgā, 1510. g.

Indra — sens indiešu v. negaisa dievs, debesu valdnieks, p. f. Kurzemē, 20. gs. I cet.

2. Spidola — latv. v spidēt, tēls Raiņa lugā “Uguns un nakts”, p. f. Zemgalē, 19. gs. IV cet.

3. Aida — grieķu v. Aidas — pazeme, elle, tēls Dž. Verdi operā “Aida”, p. f. Rīgā, 20. gs. I cet.

Ida — sens ziemeļu v. idh — darbs, Iduna — mūžīgās jaunības dieve, p. f. Limbažos, 1850. g.

4. Daila — latv. v. daile. p. f. Rīgā, 1922. g.

Veronika — grieķu v. phēro —

nest — nīkē uzvara, lat. v. verus — īsts, patiens+ iconicus — tēls, svētbilde, p. f. Rēzeknē, 1877. g.

5. Agate — grieķu v. agathē — labā, latv. Agate kā uguns patronese sargā ēkas no ugunsgrēka, p. f. Rīgā, 1461. g.

Selga — latv. v. selga, p. f. Dobeļē, 1925. g.

Silga —> Selga, p. f. Ventspilī, 1969. g.

6. Dārta —> Doroteja (grieķu v. dōron — dāvana+ theos — dievs), p. f. Mazsalacā, 1693. g.

Dace —> Dārta, p. f. Rīgā, 1858. g.

Dora —> Doroteja, latv. v. dore — bišu ligzda, p. f. Zemgalē, Mežotnē, 1795. g.

7. Nelda —> Tusnelda (gotu thu-

sundi — tūkstotis), p. f. Zemgalē, Dignājā, 19. gs. IV cet.

Rihards — sens augšvācu v. rīchi — varens+ hart — spēcīgs, dros-mīgs, p. f. Vidzemē, 1545. g.

8. Aldona — lietuviešu v. aldoti — klaigāt, trokšņot, p. f. Pēterburgā, 19. gs. IV cet.

9. Simona —> Simons (ebr. v. šāma — klausīties, sadzirdēt), p. f. Rīgā, 1385. g.

Apolonija —> Apolons (gr. mit. gaismas, pareģošanas mākslas, dzejas, mūzikas, medicīnas un saules dievs), p. f. Rēzeknē, 1877. g.

10. Paulina —> Pauls, (lat. v. paulus — mazs), p. f. Vidzemē, Matīšos, 1838. g.

Vecā gada nogalē Latvijas Universitāte saņēma no Viedrijas humānās palīdzības sūtījumu (pārsvārā apģērbu).

Rīga, University of Latvia.

Dod, Dieviņi, otram dot,
Ne no otra miļi lūgt.
(Latvian folksong)

Dear oversea friends!

It's not easy to receive your help. But for us this heaviness is facilitated by your wishes, by the presence of your heartness. We were deeply touched by the carefully collected things, especially knitted stockings, jumpers, children footwear, scarves and many, many things, that had been touched with your hands and sincere thoughts. These were the best wishes in Christmas and a New Year for us. We are much obliged to you, we'll not forget it!

Your help for little Latvia in these difficult times for our people pulls us together and makes to act for flourishing the country. May be then we'll be able to join you and hold out our helping hand to others like you do.

M. Kleper
Assistant Rector, Social Relations Adviser

1994, of January

Vēstule "Universitātes Avīzē"
Augsti godātais J. Miķelsona kungs!

Mēs Universitātē vienmēr esam redzējuši Jūs rosīgu visās dzīves jomās — gan pedagoģiskajā, zinātniskajā, gan sabiedriskajā darbā. Atceramies vēl Jūsu labestību 70. gados arodkomitejā. Jūs vienmēr zinājāt mūsu — tagadējās vecākās paaudzes — sāpi, centāties mums palīdzēt.

Arī tagad. Daudzi no Universitātes ir braukuši pāri jūrai, bet vai daudzi arī iedomājas par to, kā varētu palīdzēt tiem, kas vairs paši nekur tālu nevar aizbraukt? Paldies Jums par attieksmi pret mums, par palīdzību. Sirsnīgs paldies Jūsu atsaucīgajiem aizjūras kolēģiem. Vislabākie novēlējumi Jūsu turpmākajā darbā — veiksmi, spēku labestības vairošanā! Lai Dievs Jums ir klāt!

"Gūt var ņemt, gūt var dodot,
Dodot gūtais neatņemams."
(Rainis)

Universitātes vecākā paaudze
Rektora palīdzē sociālajos jautājumos M. Klepere
Rīgā, 1994. gada janvārī

Cien. kundzes un kung!

Sirsnīgi ielūdzam Jūs uz poļu tautas muzikālo izrādi "Ziemassvētku dziesma četrām balsīm", kurā uzstāsies Varšavas teātru jaunās zvaigznes. Izrāde notiks 1994. gada 19. februārī pl. 19.00, Rīgas Leļļu teātrī, Kr. Barona ielā 16/18.

"Ziemassvētku dziesma četrām balsīm" ir slavenā poļu dramaturga un teātra direktora Leona Šillera (1887 — 1954) "Pastorāļu" adaptācija. Šī izrāde būs viegli saprotama ikkatram, neatkarīgi no vecuma un tautības, tāpēc poļu valodai nevajadzētu būt par šķērslī.

Bez maksas biļetes var pasūtīt pa tālruni 321233.

UZMANĪBU NESTRĀDĀJOŠIEM STUDENTIEM!

Jūsu interesēs valsts ir radījusi iespēju katru mēnesi samaksāt 15 santimus, t.i., sociālo nodokli 1% apmērā no minimālās mēnešalgas savas dzīvesvietas sociālajā nodaļā. Tas tādēļ, lai gadījumā, ja jūs negadījuma dēļ pēc studijām kļūstat bezdarbnieks vai, vēl ļaunāk, kaut kas atgadās ar veselību, varētu saņemt nelielu materiālu atbalstu. Pretējā gadījumā — ne santima.

UZMANĪBU VISIEM STUDENTIEM, KAS ČAKLI MĀCĀS!

Kā jau jūs nojaušat, pavasara mācību semestris ilgs 5 mēnešus. Tad arī maksās stipendiju. Jūlijā un augustā būs iespēja vaļoties, bet šī atpūtas brīža kompensāciju naudas izteiksmē pieliks klāt naudīnai (stipendijai) laikā no februāra līdz jūnija beigām.

Cienījamie LU studenti, darbinieki, mācībspēki, citi interesenti!

Aicinām Jūs patstāvīgi apgūt vācu valodu, izmantojot pēc Berlica metodes sastādīto pašmācības kursu

"Think and Talk German"

(Datori: Macintosh LC II, lekciju skaits: 50, audio: uz 8 kompaktdiskiem [CD ROM])

Pirmo reizi atnāciet uz ievadnodarbību (notiek katru otrdienu plkst. 16.30 — 17.40), iepriekš pierakstoties personīgi vai pa tālruni, turpmāk varēsiet strādāt patstāvīgi, iepriekš pierakstoties pie Valodu centra laborantes (darbdienās no plkst. 10.00 līdz 17.40).

Vēl iespējams individuāli strādāt ar sekojošām programmām:

- "Deutsche Grammatik in Frage und Antwort"
- "One Hundred Useful Exercises in English"
- "Start Testing Your Vocabulary"

Uzmanību!

Vienlaicīgi var strādāt pie 18 datoriem.

Programmu "Think and Talk German" LU studenti, darbinieki un mācībspēki var apgūt bez maksas.

Mūs var atrast Visvalža ielā 4a, telpa Nr.402, tālr.: 227822

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMANE

Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAITS

Tekstu ievada: Ilze un Vija STIKĀNES

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek: Ilmārs LAUBERTS

Komercjautājumus kārto Aldis ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 110. telpa, Rīga, LV-1586
Tālrunis: 222944

"UA" iespiesta firmā "Druka" Jelgavā, Raiņa ielā 27

Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

